

A bírónő és a tanár esete (novella)

Amikor az ítélet indoklását az alperes végighallhatta, cinikusan beszólt a bírói pulpitus felé:

– Ez nem valóperi, polgárjogi ítélet, ez büntető ítélet, a kurva életbe! Azért lettem alperes, mert fagyos lett az hitvesi ágy. Bírónő, kérem! A családjogi törvényre hivatkozva ilyen szemérmetlen igazságtalanságot még a feleségem ügyvédje se tudott volna összetákolni ebben az indoklásban, ilyen aljas módon, mint maga! Egy telek árával zavar el a semmibe. Minek nevezhetném ezt a förmedvényt, mint felsőfokon törvényesített kifosztásnak?! Kedves Róthné, ön ebben a perben alulmúlta saját erkölcsi mércéjét.

Róthné Dr. Birkási Zsuzsanna komótosan levette szemüvegét és nyugodtságot színlelve a jegyzőkönyvvezető felé intett:

– A Bíróság megsértéséért ezer forint pénzbírságra ítélem az alperest!

– Legyen még ezer forint, akkor a kurva életbe, még egyszer!

Jó néhány év múlva sikerült anyagilag talpra állnia Lalinak. Először Capri szigetéről, majd Londonból, Párizsból és Kairóból küldött képeslapot Róthné bírónőnek. Mindig ugyanaz a szöveg szerepelt a lapon:

– Bírónő, kérem! Magának több száz férfiáldozata valamelyik hajléktalanszállón teng-leng „áldásos” jogi tevékenysége eredményeként. Azért ne felejtse el, nem mindenkit sikerült odajuttatnia! Üdvözlét küldi a Rojtos kontra Ács per alperese.

Időközben Róthné a megyeszékhely Gazdasági Bíróságára került, komoly vörösinges pozícióba. A leszakadt régiók felszámolásának avatott szaktekintélye lett. A felszámolásban érdekelt „gazdasági piranhák” mohóságát felismerve, megbízható közvetítők útján üzent, hogy

egy kis zsozsóra ő is igényt tartana a prédából. Nem érte be a havi bruttó másfélmillió bírói fizetéssel...

Végül a zsákmány egyenlőtlen elosztását sérelmező ügyvédi körökben elterjedő susmus jutatta fel a megyei napilap első oldalára. Letartóztatták, mert alapos volt a gyanú, hogy a felszámolási eljárások során bíróként fontos információkat adott át – anyagi ellenszolgáltatás fejében – a felszámolást végző néhány helyi cégnek. A begyűjtött adatok arra utaltak, hogy Róthné Dr. Birkási Zsuzsanna mindig egy ügyvédi irodát pumpolt felszámolásokkal. Sokszor adta a legzsírosabb vállalatokat egy ex-zsaru vállalkozásának, amelyik már amúgy is a titkosszolgálat fókuszában volt zavaros ügyletei miatt.

Azonnali hírzárlatot rendeltek el – a betyárbecsület szent, ám téves doktrínája alapján – már az újság megjelenése másnapján. Így a bizonyítási eljárás gyorsaságát ügyesen megtorpedózhatták. A kiszivárogtatók személye került előtérbe, nem az elkövetett bűnök, ráadásul az eljárás valóban nehézkessé vált.

Az egykori alperes, Ács Lajos, véletlenül értesült a hírről, hogy a valamikori válóperében ítélező bírónőjét lecsukták. Azonnal felhívta egykori – húsipari szakmában végzett – diákját, aki a börtönben nevelőtisztként dolgozott, hogy szerezzen neki látogatási engedélyt a börtönbe. A találkozó nem jöhetett össze; a rabosított bírónő nem kívánt találkozni a kapcsolattartásra jelentkező egykori alperesével. Ács azonban szívós volt. Többször felkereste a börtön rabjait gondozó szeretetszolgálat képviselőjét (aki nem tudott hátsó szándékáról!), és felajánlotta neki, hogy néhány előadást tartana a fogvatartottaknak a kereszténység őstörténetéről és a honfoglalásról. Örömmel fogadták önkéntes ajánlatát. Helyettesítő előadóként sikerült egy forró júliusi szombat délután bejutnia a rideg börtön falai mögé.

Már a börtönkapunál nagyon ideges lett, pedig a letapogatási ceremóniát viccel próbálták elütni a smasszerek, amikor félszeg ábrázatáról leolvasták a félelmet. Bent már várta Janek, aki az osztályában különc volt, de mindig nagyra értékelte hanyag eleganciáját, felsőbbbrangú lezserségét, – és nem értette meg sohasem, miért is lett belőle börtönőr. Janek irodájában aztán átismételte vele az ezerszer végiggondolt tervet.

Az előadóterem tizenöt perc múlva még félig sem telt meg. Ezért elrendelték a harmadik emeleten a „hipist” – a zárkák teljes átkutatását, – így néhány percen belül megtelt a terem az előadás után érdeklődő „retkekkel”, mert mindenkit odazavartak.

Lali – bemutatkozása után – előadását a magyarságtudat fontosságával kezdte. Azonnal érdekessé tette az előadást, amint a szórványmagyarság aktuális politikai problémáival kezdett foglalkozni. Inkább talonban hagyta a honfoglaló magyarok ősi szokásait, ami az eredeti vázlatában szerepelt.

Éppen Trianon igazságtalanságait kezdte elemezni, amikor meglátta Róthnét néhány társával, amint betoroltak a terembe. Alig ismerte meg szürke ruhájában. Valamikor gyönyörű, de a sok festéstől már megviselt, hosszú haját kontyba fonta és karikás szemei állandó kialvatlanságról árulkodtak. Fatális véletlennek tulajdoníthatta Lali jelenlétét. Egykedvűen az ölébe nézett, hátha nem ismeri fel! Lali próbálta fegyelmezni izgalomtól elcsukló hangját, ami elég nehezen sikerült.

Befejezésként a honfoglaláskori leletekről próbált áttekintést adni hallgatóinak, majd egy frappáns poénnal zárta le előadását:

– Hoztam néhány könyvet, hogy könnyebben teljenek a napok a cellákban. – köszönt el a hallgatóságától.

Öt könyvet osztott szét a rabok között. Az első négy könyv a filléres könyvtárból szerzett kalandregény volt. Róthné az utolsó előtti sorban ült, csak akkor nézett fel, amikor Lali egy könyvet nyújtott feléje: Dosztojevszkij Bűn és bűnhődés kötete volt, amelynek belső oldalára beírt egy idézetet: „Isten malmai lassan őrölnék!” – de biztosan...! Kivárta, míg zavartan belelapozott, majd kis idő múlva ráemelte fájdalomtól eltorzult tekintetét:

– Most akkor boldog, tanár úr? – kérdezte elfojtott sírástól torzult hangon. – Nem tudott volna inkább egy idéetlen viccet beleírni ebbe a könyvbe, hogy kedvet érezzek elolvasni?

Lali kimért hangon válaszolt neki:

– Az én viccem nem lett volna olyan oroszos, ami illett volna egy Dosztojevszkij-könyvbe. Ismeri a műtő's tréfát, asszonyom?

– Szeretném hallani.

– „A műtőbe éppen betolják a beteget, amikor megszólal a hordágya fölött egy fehér köpenyes férfi. – Bíró úr emlékszik rám? Én voltam az a peres fél, akit maga az ítéletével megfosztott a házatól, ingóságaitól és eltiltott a gyermekei láthatásától is. Most készülök a veséjét megoperálni. Mire a bíró:

– Segítség! Segítség! Nem akarok operációt!”

A Dosztojevszkij-könyv repült Lali felé, de az ügyesen elhajolt, így a középső sorban kíváncsiskodó rab fejét találta el.

Távozását gyorsan megszervezte Janek. Búcsúzóul még egyszer megígérte; az ajándékkönyvet valahogy majd becsempészik Róthné cellájába...

Útközben hazafelé azon gondolkodott, hogy Róthné vajon belelapoz-e Raszkolnyikov gondolataiba.

R. Kovács László

A rab (60*50 cm)